

DAMJAN KOZOLE

PETER MUSEVSKI

»Za to, da si na platnu enak kot v resnici, je potreben velik talent.«

– Peter Musevski



PETER MUSEVSKI, FOTO: ARHIV SLOVENSKE KINOTEKE

Mislim, da mu nikoli v življenju nisem rekel Peter, vedno je bil Pero. S Perotom sva v štiriindvajsetih letih posnela osem filmov. Verjetno gre za eno najdaljših sodelovanj med igralcem in režiserjem v Sloveniji. Od **Slovenke** (2009, Damjan Kozole) naprej sva imela pri vsakem filmu interno šalo, da bo to zdaj dokončno najin zadnji film. Ko sem ga potem, običajno po telefonu, poklical za naslednjega, je vedno rekel: »E, moj Damjan, vidiš, da ti ne moreš posneti filma brez mene.«

V resnici sem večkrat nameraval posneti film brez njega. Vendar sem si vedno premislil, včasih v zadnjem trenutku. Razlog nikoli ni bil samo najino prijateljstvo, ampak dejstvo, da je Pero poosebljal tisto, kar pri filmu najbolj cenim, trenutke prave resničnosti. Tiste trenutke resničnosti, ko igre ni več, ko igralec postane lik in si presenečen, ko iz tega lika po besedi »stop« spet izstopi

igralec, človek. Največ takšnih trenutkov na snemanjih sem doživel z njim in zato sem se vedno znova vračal k njemu. Pero je bil tako prepričljiv pred kamero zato, ker je razumel in utelešal človeško krhkost. Tisto krhkost, ki ga je na koncu pokopala. Bil je človek, ki so ga imeli vsi radi. Skoraj ni imel sovražnika – razen samega sebe.

Tudi za film **Polsestra** (2019, Damjan Kozole) sva rekla, da je najin zadnji. Vendar sva potem decembra lani začela pripravljati nov film, tokrat dokumentarec o njem. O njegovih demonih in o tem, kako se skoraj vse njegove vloge povezujejo z njegovim življenjem. Rekel je: »Vse, kar sem posnel, se mi je potem zares zgodilo v življenju. Nekaterih vlog me je strah.« Naslov je bil *Ni bilo tako, kot je rekla*, podnaslov pa: *scenarij za celovečerni dokumentarni, igrani, arhivski, eksperimentalni,*

terapevtski, spominski itd. film. Nisva posnela niti kadra. Ta film bo zares zadnji.

Živimo v nadrealnih časih, ko se tudi smrt ne zdi resnična, svet je bolj virtualen kot realen. Nekaterih ljudi ni, ker trenutno niso dosegli in ker so osebni stiki prepovedani. Tako doživljam tudi Perotovo odsotnost. Verjetno bom dokončnost njegove smrti razumel šele pri naslednjem filmu, ko ga bom spet hotel poklicati in ne bo nikogar, ki bi mi rekel: »Vidiš, da ne moreš posneti filma brez mene.«

Na pogrebu nas je bilo zaradi strogih koronaomejitev 13: njegovi najbližji, nekaj prijateljev iz Prešernovega gledališča Kranj in jaz. Vem, da bi mu bilo to všeč, ker nikoli ni maral množice. Vedno obkrožen z ljudmi, v resnici pa volk samotar. Veliko srca je bilo v njem in veliko žalosti je ostalo za njim.